

Відповідно функції, які побічно забезпечують безпеку польотів пілота (командир) повітряного судна – 8 %; у диспетчера управління повітряним рухом (диспетчера служби руху) – 10 %; у персоналу з технічного обслуговування повітряних суден – 16 %; у членів випробувального екіпажу – 4 %; у члена екіпажу пасажирського салону (бортпровідник) – 46 %; у диспетчера із забезпечення польотів – 9 %.

Домінування в компетенції суб'єктів авіаційної діяльності функцій щодо забезпечення авіаційної безпеки відповідає зобов'язанням України, які випливають з факту її вступу в ІКАО та ратифікації в повному обсязі Чиказької Конвенції 1947 року, покликаної запобігти загрозі загальній безпеці в світі.

Таким чином, авіаційний персонал виконують однотипні по своїй генетичній природі і цілям функції, що дає підстави говорити про системну єдність авіаційного персоналу, детермінованого нормами Повітряного кодексу України 2011 року.

Література

1. Авиационная энциклопедия / [гл. ред. Г. П. Свищев] – М.: «БРЭ», 1994. – 414 с.
2. Повітряний кодекс України : Закон від 19.05.2011 // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48–49. – Ст. 536.
3. Наказ Міністерства інфраструктури України «Правила видачі свідоцтв персоналу з технічного обслуговування повітряних суден (Part-66)» від 27.07.2011 № 238, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18.08. 2011 р. за № 987/19725 // Офіційний вісник України від 05.09.2011 2011 р., № 66, стор. 40, стаття 2560, код акту 58073/2011

УДК 336.76 (043.2)

Драган О. В., к.ю.н., ст. оперуповноважений
УДСБЕЗ УМВС України в м. Севастополі, Україна

ФІНАНСОВІ ПОСЕРЕДНИКИ У РОЗРІЗІ БРОКЕРСЬКОЇ ТА ДИЛЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

З часу набуття Україною незалежності та початком формування ринкової економічної системи, в державі триває процес створення ефективно діючого та належним чином організованого ринку цінних паперів (далі – РЦП). Враховуючи той факт, що майже сім десятиліть вітчизняна економічна система функціонувала як така, що не мала ринку приватного капіталу, а весь обіговий капітал був сконцентрований у власності держави, формування та перехід до цивілізованого ринку приватного капіталу, вищою формою якого є організований РЦП, – досить складна проблема, яка потребує ретельного аналізу та створення власної концепції функціонування цього сегмента економіки.

Інституційними передумовами розвитку фінансового посередництва є нормативно-правове забезпечення діяльності ФП, захист інтересів інвесторів і належні процедури державного регулювання діяльності з фінансового посередництва; сформоване специфічне інвестиційне середовище, тобто інфраструктура фінансового ринку, ефективні та ліквідні фондові ринки.

ФП – це інститути, які спеціалізуються на наданні фінансових послуг та опосередковують у своїй діяльності рух фінансових ресурсів шляхом їх залучення та вкладення мобілізованих ресурсів у різноманітні фінансові активи. Фінансове посередництво сприяє трансформації заощаджень в інвестиції. Тобто фінансове посередництво – це система опосередкованого фінансування, що полягає у залученні фінансових ресурсів із метою їх подальшого розміщення у фінансові активи. ФП є переважно суб'єктами підприємницької діяльності. Діяльність ФП має професійний і, як правило, виключний характер, який базується на дозвільних режимах і підвищеному рівні нагляду з боку уповноважених державних регуляторів.

В Україні ФП на ринку фінансових послуг є банки (державний регулятор – Національний банк України), страхові організації, недержавні пенсійні фонди, інститути спільного інвестування, кредитні спілки (державний регулятор – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг) тощо. Легального визначення ФП у чинному законодавстві немає. Згідно Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» учасниками ринку фінансових послуг, окрім їх споживачів, можуть бути фінансові установи, а саме юридичні особи, які відповідно до законодавства надають одну чи кілька фінансових послуг та внесені до відповідного реєстру. До фінансових установ належать банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії та інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг.

Під кредитною установою чинне законодавство розуміє фінансову установу, яка відповідно до закону має право за рахунок залучених коштів надавати фінансові кредити на власний ризик. Фінансовими активами, з якими працює фінансова установа, є кошти, цінні папери, боргові зобов'язання та право вимоги боргу, які не належать до цінних паперів.

Слід підкреслити, що фінансові посередники (далі – ФП) складають найчисленнішу групу головних учасників фінансового ринку, яка забезпечує посередницький зв'язок між покупцями та продавцями фінансових інструментів (фінансових послуг). Певна частина ФП сама може виступати на РЦП у ролі чи продавця, чи покупця. Умовно всіх ФП можна поділити на

дві групи: 1) ФП, які здійснюють брокерську діяльність; 2) ФП, які здійснюють дилерську діяльність.

ФП, які здійснюють брокерську діяльність, є професійними учасниками РЦП, діяльність яких має бути обов'язково ліцензованою. Основною функцією таких посередників є надання допомоги як продавцям так і покупцям фінансових інструментів у здійсненні угод на фінансовому ринку. ФП, здійснюючи брокерську діяльність, бере участь у здійсненні угод в якості повіреного (на основі договору доручення від клієнта) чи в якості комісіонера (на основі договору комісії). При здійсненні угод по договору доручення ФП (брокер) виступає виключно від імені клієнта та за його рахунок (стороною угоди є сам клієнт, який несе повну фінансову відповідальність за її здійснення).

При здійсненні угод по договору комісії ФП (брокер) виступає від свого імені, але за рахунок клієнта (стороною в угоді виступає брокер, який несе відповідальність за її реалізацію, покриваючи всі фінансові витрати за рахунок клієнта). Дана група ФП здійснює свою діяльність як на організованому, так і на неорганізованому РЦП. Відповідно до чинного законодавства у такій якості можуть виступати як юридичні особи (брокерські контори та фірми), так і фізичні особи.

ФП, які здійснюють дилерську діяльність, також є професійними учасниками РЦП. Головною функцією таких посередників є купівля-продаж фінансових інструментів від свого імені та за свій рахунок з метою отримання доходу від різниці у цінах. За рахунок здійснення спекулятивних дилерських операцій забезпечується страхування цінового ризику на фінансовому ринку.

Дилерську діяльність на фінансовому ринку можуть здійснювати виключно юридичні особи, які пройшли ліцензування – в процесі такого ліцензування висуваються певні вимоги до мінімального розміру капіталу, атестації провідних спеціалістів тощо. ФП, які здійснюють дилерські операції, мають змогу (при наявності відповідної ліцензії) здійснювати і брокерську діяльність, а також виступати у якості емітентів, інституційних інвесторів тощо.

Цю групу ФП представляють різноманітні кредитно-фінансові та інвестиційні інститути, основними з яких є: комерційні банки; інвестиційні компанії та інвестиційні фонди; трастові компанії; фінансові холдингові компанії; фінансові супермаркети; страхові компанії; недержавні пенсійні фонди; інші фінансово-кредитні та інвестиційні інститути.